

سیر تاریخی تحول تقنینی در رابطه با جرم قاچاق کالا و ارز

محمدباقر رضوانی فر^۱

^۱ دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان
Mohamad.b.r.57@gmail.com

چکیده

یکی از پدیده‌هایی که امروزه به عنوان یک معضل اقتصادی و اجتماعی و حتی امنیتی امروز، در جوامع مختلف به‌خصوص در مناطق مرزی سبب شده است تا زمینه‌های مناسبی جهت ایجاد اشتغال سالم و پایدار ایجاد نگردد، سودآوری بالای قاچاق می‌باشد و ساکنین این مناطق جهت کسب درآمد بیشتر به فعالیت‌های غیر-قانونی و قاچاق نظیر (کالا، مواد مخدر، اسلحه، سوخت و غیره) روی آورند. در حال حاضر قاچاق در عام و قاچاق کالا به نحو خاص از مشکلات بزرگ کشور است. این پدیده چندان ابعاد گوناگونی یافته و چنان تأثیرات منفی و مخربی در اقتصاد کشور گذارده که به ناچار بخش چشم‌گیری از امکانات ملی برای مقابله با آن بسیج شده است. در این مقاله سعی شده است تا عوامل و متغیرهای مختلفی که بر گسترش و توسعه پدیده قاچاق در مرز مؤثر می‌باشند مورد بررسی قرار بگیرد و با مرور نظریات ارائه شده در خصوص قاچاق و توجه به عوامل اثرگذار در گسترش پدیده قاچاق، در پایان به ارائه راهکار عملی جهت کاهش، کنترل و پیشگیری از پدیده قاچاق در شهر مرزی خواهیم پرداخت.

کلمات کلیدی

جرم‌شناسی، قاچاق، مرز، شهر مرزی، قاچاق کالا، قاچاق انسان.

نکات برجسته پژوهش

- شناسایی عوامل مؤثر در قاچاق کالا و تخلفات گمرکی از مرز، از منظر جرم‌شناختی - قضایی.
- تبیین تأثیر برخورد قضایی با قاچاق کالا و تخلفات گمرکی در جهت پیشگیری و کاهش جرم.
- نحوه رسیدگی به جرایم مربوط به قاچاق کالا و ارز.

۱- مقدمه

در حال حاضر قاچاق در کل و قاچاق کالا به نحو خاص از مشکلات بزرگ کشور است. این پدیده چندان ابعاد گوناگونی یافته و چنان تأثیرات منفی و مخربی در اقتصاد کشور گذارده که به ناچار بخش چشم‌گیری از امکانات ملی برای مقابله با آن بسیج شده است. به رغم این تلاش‌ها و بنا بر اعتراف مکرر مسئولان، اقدامات به عمل آمده چندان اثری نداشته و فقط پاره اندکی از کل قاچاق کشف شده است. متأسفانه وجود برخی سیاست‌های اقتصادی خاص - مانند حمایت گسترده از تولید داخلی با استفاده از ابزارهای ممنوعیت‌ها و محدودیت‌ها تجاری، پرداخت یارانه‌های گسترده برای سوخت و کالاهای اساسی به مصرف